

6.8 m
**ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԵՆ ՄԵԾ
ՓԱՉԸԸ**

Համբերության խաղերուն մէջ փազըլը խաղերուն թագաւորն է: Երկար ժամանակ ուղեղ աշխատցնող այս խաղը գեղանկարչութեան նման տաբալ էր: Սակայն մինչ այդ ան նորացուած է, եւ այժմ մենք կրնանք գտնել 3D ծաւալ ունեցող փազըլները կամ նոյնիսկ՝ համացանցին վրայ միայն տեսողական ձեւի փազըլներ:

Փազըլի մը դժուարութիւնը կախեալ է անոր կտորներու թիւէն: Ամենէն դիւրին խաղերը ունին քանի մը կտորներ, մինչ ամենէն դժուարները կազմուած են հազարաւոր կտորներէ: Երկար ժամանակի ընթացքին ամենէն մեծ փազըլը կազմուած է 32 հազար կտորներէ, սակայն, անշուշտ, ներկայիս այդ թիւը բազմապատկուած է:

2016 թուականին մրցանիշ արձանագրեց «Ռավընս պըրկըր» ընկերութիւնը, որ շուկայ իջեցուց 40.320 կտորներէ կազմուած փազըլ մը: Անոր չափերը տպաւորիչ են, ան ունի 1.92 մէթր բարձրութիւն եւ 6.8 լայնք: Ան կրնայ ծածկել ամբողջ պատ մը: Այս փազըլը կազմելը կը կարօտի բազմաթիւ անձերու մասնակցութեան եւ քանի մը օրերու աշխատանքի:

Սակայն զարմանալի չէ, եթէ այս մրցանիշը մօտ օրէն կտրուի...

ԳԻՏԵԻՐ, ԹԵ...

Ամեն տարի տեղի կ'ունենայ փազըլի միջազգային ախոյեանութիւնը: Այս տարօրինակ մրցաշարքին մասնակցողները պետք է ամենէն մեծ թիւով փազըլներ կազմեն 24 ժամուան ընթացքին:

Խումբեր կու գան աշխարհի չորս կողմերէն եւ իրարու դէմ կը մրցին 1000 կամ 2000 կտորներէ բաղկացած փազըլներով:

Առաջին փազըլները ծնած են 16-րդ դարուն: Ստեղծողն է անգլիացի մը՝ ճոն Ափիլսպըրի:

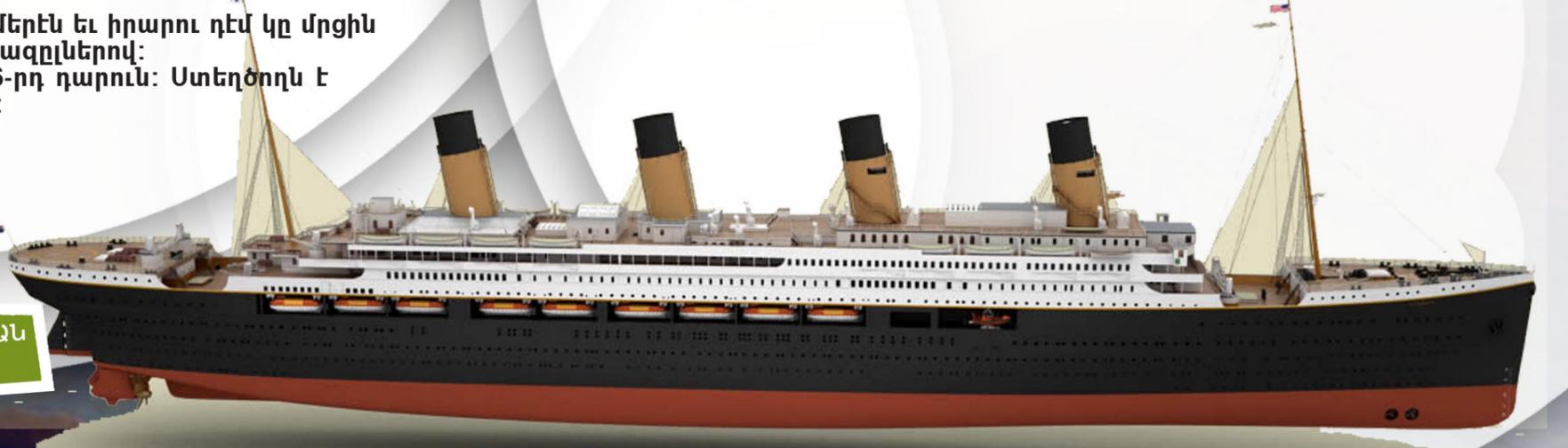
ԿԿՈՒ
ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

ԹԻՒ 15
ԱՊՐԻՆ Բ. 2018

**Կ'ՈՒՉԵԻ՞՞՞՞ ԹԱՅԹԱՆԻՔԸ
ԱՅՅԵԼԵԼ**

14-15 Ապրիլ 1912-ի գիշերը Թայթանի ճամբորդատար նաւը Ատլանտեան ովկիանոսին մէջ կը զարնուի մեծ սառցալեռի մը: Նաւը երկուքի կը բաժնուի եւ կ'ընկղմի մօտաւորապէս 4000 մէթր խորութեամբ: Այդ թուականէն ի վեր, այս առասպելական նաւը, որ սկզբունքով չէր կրնար ընկղմիլ, քաշողական մեծ ոյժ կը բանեցնէ բազմաթիւ անձերու վրայ: 1997-ին շարժապատկեր մը ներկայացուց անոր ահաւոր պատմութիւնը, միակ ճամբորդութիւնը, որուն ընթացքին մօտաւորապէս 1500 անձեր մահացան: Թայթանիքին մնացորդները գտնուեցան 1 Սեպտեմբեր 1985-ին: Բազմաթիւ առիթներով մարդամեքենաներ իջան ովկիանոսին յատակը՝ այդ մնացորդները ուսումնասիրելու եւ նկարելու: Սակայն այս մնացորդները սկսած են փճանալ եւ ըստ կանխատեսումներու, անոնք կրնան ամբողջովին անհետանալ 20 տարիէն: «Օշըն Կէյթ» ամերիկեան ընկերութիւնը կ'առաջարկէ իջնել եւ «այցելել» եւ տեսնել առասպելական նաւուն մնացորդները՝ այս յատուկ նպատակին համար պատրաստուած ընդծովեայով մը: Այս առաջարկը կը հետաքրքրէ՝ ձեզ: Մէկ շաբթուան ճամբորդութեան տոմսը աւելի քան 130 հազար տոլար կ'արժէ:

ԹԻՒԸ ՊԱՏՐԱՍՏԵԾ՝ ՌԻԹԱ ԿԱՆԵԱՆ-ՏԻԵՊԻԵՏԱՆ
ՆԿԱՐԱԶԱՐՈՒԾ՝ ՌԱՅՅԻ ԲԵՇԻՇԵԱՆ

ՁԵՌԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ՓՈՒՓՈՆԿ ԽԱՂԱՆՔ

Փո-փոնկը հմտութեան շատ աղուոր խաղ մըն է: Այս խաղով դուն կրնաս հակազդեցութիւնները փորձի ենթարկել՝ ընկերներուդ հետ լաւ ժամանակներ անցընելով:

Պէտք ունիս

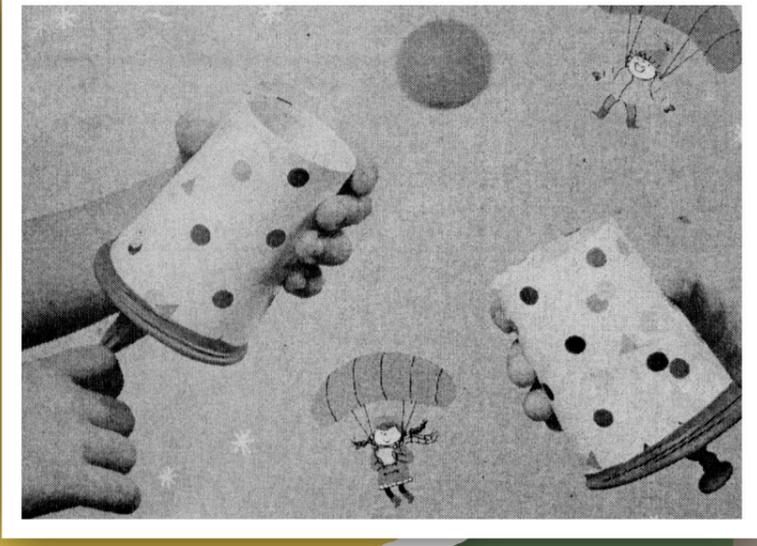
- 2 հաստ խաւաքարտ գաւաթներ
- 2 փուչիկի
- 1 փինկ-փոնկի գնդակի
- Մկրատի եւ *քաթըրի* (կտրող գործիք) (որ պիտի գործածես չափահասի մը օգնութեամբ):

Պատրաստութիւն

- 1.- Չափահասէ մը խնդրէ, որ գաւաթներուն խորքը կտրէ *քաթըրով*: Մկրատով մը փուչիկները կտրէ մէջտեղէն:
- 2.- Իւրաքանչիւր փուչիկ ձեռքերովդ բաց եւ զայն անցուր գաւաթին լայն բերանին վրայ: Փուչիկին պոչը հանգոյց մը ըրէ:

Խաղա՛նք

- 1.- Իւրաքանչիւր խաղցող իր կարգին իր գաւաթին մէջի փինկ-փոնկի գնդակը կ'արձակէ փուչիկին պոչը քաշելով եւ ապա զայն ձգելով:
- 2.- Երբ խաղցող մը կարենայ գնդակը իր գաւաթով բռնել մէկ կետ կը շահի...
Առաջին խաղցողը, որ 15 կետ կ'արձանագրէ, կը յաղթէ:

Կրնա՛ս գտնել իրարու նմանող երկու կերպարները:

Կրնա՛ս գտնել կախարդական գաւազանին հասցնող ճամբան:

Կրնա՛ս գտնել պատկերին մէջ պահուած 13 նորթերը (ձայնանիշեր): Չանոնք փնտռած ատենդ նաեւ գտիր պահուած կերպընկալէ բաղիկը, բուն, պոլիսկի «շիշ» մը, ասեղը, ինքնաշարժներու երթելէկի լոյսը եւ Կաղանդի ծառը:

ՓԻՑՅԱՆ՝

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ՈՉ ՇՕՇԱՓԵԼԻ
ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ՑԱՆԿԻՆ
ՄԷՋ

Վերջապես ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ն արժեւորեց մեծ ժողովրդականութիւն վայելող փիցցան: Կազմակերպութիւնը փիցցան արձանագրեց մարդկային մշակութային ոչ շօշափելի ժառանգութեան ցանկին մէջ:

Մեզի համար փիցցան փուռին մէջ եփած կլորակ խմոր մըն է, վրան քիչ մը լոլիկ, քիչ մը պանիր եւ կարգ մը ուրիշ նիւթեր դրուած: Սակայն անոր իսկական պատրաստութիւնը իրայատուկ արուեստ մըն է, որ կը ժառանգուի սերունդէ սերունդ: Ան ծնած է Իտալիոյ Զամփանի շրջանի մայրաքաղաք Նափոլիի մէջ, ուր այժմ կ'ապրին եւ կ'աշխատին մօտաւորապէս 3000 փիցցայի վարպետներ՝ փիցցայուներ: Այս Նափոլիական փիցցայուային աշխատանքը կազմուած է չորս փուլերէ, նախ եւ առաջ՝ խմորին պատրաստութիւնը, ապա՝ զայն շաղելը, խմորը «բանալը»՝ զայն օդին մէջ նետելով եւ վերջապէս, փուռին մէջ եփելը:

Կան նաեւ փիցցայի երեք կարգեր՝ վարպետ փիցցայուան, փիցցայուան եւ փուռին պատասխանատուն: Այս արուեստը կենդանի պահելու համար ամեն տարի Նափոլիի մէջ Նափոլիական փիցցայուաներու ընկերակցութիւնը կը կազմակերպէ դասընթացքներ՝ փիցցայի պատմութեան, գործիքներու եւ պատրաստութեան թեքնիքները կը դասաւանդուին նաեւ Նափոլիի յատուկ դպրոցներուն մէջ բայց աշակերտ փիցցայուաները կրնան այս գիտելիքները սորվիլ Նափոլիական ընտանիքներուն մէջ ալ:

Սակայն իսկական «գաղտնիքները» եւ աշխատելու կերպը կը փոխանցուին յատկապէս «պորեկային» մէջ, ուր աշակերտ փիցցայուաները կ'ուսումնասիրեն վարպետը իր աշխատավայրին մէջ եւ կը սորվին արուեստին բոլոր փուլերն ու գլխաւոր հնարքները:

